

171. Møde.

Lørdag den 2. September Kl. 12.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Eventuelt: Første Behandling af Forslag til Lov om Ikrafttræden af Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1915.

Formanden: Denne Sag kan ikke uden Tingets Samtykke behandles i Dag, men hvis ingen gør Indsigelse, betragter jeg Samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4797).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Klaus Berntsen: Paa Venstres Vegne skal jeg tillade mig at anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse.

Efter at Grundloven af 28. Juli 1866 i Aar har været gældende Forfatning i dette Land i 50 Aar, er det mig en Glæde nu at øjne Mulighed for, at den nye Forfatning, som midlertidigt har været skrinlagt, kan træde i Kraft. Da dette Ting sidste Vinter i Slutningen af Februar Maaned stod overfor Spørgsmaalet om en Udsættelse af den nye Grundlovs Ikrafttræden, fraraadede jeg paa Venstres Vegne Vedtagelsen af det af Ministeriet herom fremsatte Lovforslag. Hvis Ministeriet den Gang havde været enig med Venstre om at lade den nye Grundlov træde i Kraft den 5. Juni dette Aar, havde den Situation, vi nu staar i, neppe foreligget, i alt Fald ikke foreligget paa den Maade, som den nu foreligger. Den Sag, der har bragt os ind i Øjeblikkets politiske Situation, er som bekendt Spørgsmaalet om Salg af vore vestindiske Øer, og det vil jo sige en Formindskelse af den danske Stats Omraade, som er lille nok i Forvejen. Men hvad enten man er Ven eller Modstander af Salget af disse Øer, er der dog sikkert for de fleste danske Kvinder og Mænd noget ydmygende i Tanken om at sælge Landsdele, og i hvert Fald er det utilbørligt, at en Lov herom vedtages af den nuværende Rigsdag, der er valgt efter en

Grundlov, som er opgivet af den Befolkning, der har valgt os, medens vi har en ny Forfatning liggende fiks og færdig, vedtaget med Tilslutning af alle politiske Partier og stadfæstet af Hans Majestæt Kongen, en Grundlov, der giver Valgret til over en halv Million flere Mennesker end den gældende Grundlov. Det er jo klart, at alle de mange Vælgere, der faar Valgret efter den nye Grundlov, er afskaarne fra at øve nogen Indflydelse paa dette Spørgsmaal, saa længe Forholdene er, som de har været hidtil, og afskaarne fra overhovedet at øve Indflydelse paa de mange vigtige Spørgsmaal, der kan komme op i den kommende Tid.

Jeg gør dernæst opmærksom paa, at den nugældende Grundlovs Vælgere ved de tre forudgaaende Valg til Folketinget i Virkeligheden kun har været optagne af to Spørgsmaal, to Spørgsmaal, der for øvrigt er afgjorte. Ved Valgene i 1910 samledes Vælgerne om det store Spørgsmaal, der vedrørte Forsvarets Ordning, og ved de Valg, der foretoges i 1913 og 1915, var Vælgerne alene optagne af det store Spørgsmaal, der vedrørte en ny Forfatning. Hvordan Vælgerne nu stiller sig overfor de mange andre Spørgsmaal, der er oppe i Tiden, ved ingen af os, og derfor er det sundest for den politiske Udvikling, at vi nu faar Valg efter den nye Grundlov.

Jeg lagde Mærke til, at den højtærede Konseilspræsident, da han i Gaar forelagde det foreliggende Lovforslag, ikke fremkom med en eneste politisk Udtalelse, og de Motiver, der ledsager Lovforslaget, indeholder heller ikke noget af den Art. Det havde derfor maaske været naturligare, at en af Regeringspartiernes Ordførere havde faaet Ordet før mig for at motivere det foreliggende Forslag. Men da jeg nu som Ordfører for den største Gruppe her i Tinget efter Sæd og Skik har faaet Ordet først, skal jeg tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger.

Det glædede mig da, at den højtærede Konseilspræsident ved Lovforslagets Forelæggelse ikke nævnedes Ordet Fare i Forbindelse med Spørgsmaalet om at gaa til Valg. Det er jo ellers et Ord, man har hørt til forskellige Tider, mere eller mindre stærkt. Jeg gaar ud fra, at det kommer af, at den højtærede Minister er tryk for, at alle politiske Partier i Rigsdagen er enige om, at udadtil er kun een Politik mulig for det danske Folk, og det er den at være neutral, ikke blot i Ord, men i Handling, og lige neutral overfor alle de stridende Parter. Det er derfor en Util-